

Forslag til forespørgsdebat om hvordan vi kan stramme op om og forbedre reglerne om offentlig hjælp, således at vi forbedrer vilkårene for de arbejdsledige og undgår passivitet.

(Medlem af Inatsisartut Peter Olsen, Inuit Ataqatigiit)

Svarnotat

(Medlem af Naalakkersuisut for Familie, Ligestilling og Sociale Anliggender)

1. behandling

Tak til Peter Olsen, Inuit Ataqatigiit, for at rejse en debat på et politikområde, der ligger Naalakkersuisut meget på sinde.

Naalakkersuisuts vision på social- og arbejdsmarkedsområdet er, at alle, der kan, skal deltage aktivt i samfundsudviklingen og være i stand til at bidrage til samfundet.

Når vi taler om ledige på overførselsindkomster, er det Naalakkersuisuts politik, at ingen skal overlades til sig selv, og at alle skal modtage en indsats, der kan bringe dem tættere på job eller uddannelse. Naalakkersuisut er enig i, at der hidtil har været for lidt fokus på, at der med retten til at modtage offentlig hjælp følger en pligt til at stå til rådighed for arbejdsmarkedet og til aktivt at medvirke til at bringe sig selv tættere på selvforsørgelse - fx gennem uddannelse.

Skatte- og velfærdscommissionen har i sin betænkning påvist, at nogle grupper i samfundet kun har et svagt økonomisk incitament til at påtage sig et arbejde frem for at blive på passiv forsørgelse. I koalitionsaftalen lægges vægt på, at der gennemføres reformer bl.a. på offentlig hjælp området, således at målsætningen om, at alle der er i en arbejdsdygtig alder kan være og blive selvforsørgende og selvbårne.

Efter § 7 i Landstingsforordningen om offentlig hjælp kan kommunerne kun yde offentlig hjælp, når en af følgende betingelser er opfyldt:

- Ansøgeren er ledig og har ikke modtaget et rimeligt tilbud om arbejde og aktivt forsøger at gøre brug af sin arbejdsevne
- Ansøgeren er uarbejdsdygtig på grund af tilpasningsproblemer eller dårligt helbred
- Ansøgeren er syg eller på barsel og står derfor ikke til rådighed for arbejdsmarkedet

Der er således i den nuværende lovgivning ikke adgang til offentlig hjælp for borgere, der ikke aktivt medvirker til at gøre brug af deres arbejdsevne eller afviser at påtage sig et anvist job. Dog kan borgere, der af sociale eller helbredsmæssige årsager ikke kan arbejde, modtage støtte i en periode, indtil de igen er arbejdsduelige eller bliver tilkendt førtidspension.

Offentlig hjælp lovgivningen er ligeledes udarbejdet således, at offentlig hjælp modtagere bør deltage i udformning af den individuelle handlingsplan, netop for at undgå modtagelse af passiv forsørgelse. Hvor den individuelle handlingsplan kan indeholde vejledning om behandling af misbrugsproblemer, personlig udvikling, opkvalificering, uddannelse, aktivering, fastholdelse af arbejde, revalidering og omskoling.

Afviser en borger at påtage sig et anvist job, der er at anse som rimeligt, står borgeren ikke længere til rådighed for arbejdsmarkedet og er derfor ikke berettiget til offentlig hjælp. Det

samme gør sig gældende, når en borger udebliver fra et anvist job, forlader et anvist job eller på grund af egne handlinger gør sig skyldig i, at en ansættelse bliver ophævet.

Forslagsstiller sætter spørgsmålstegn ved, hvad der kan gøres for at afhjælpe fabrikernes mangel af arbejdskraft i højsæsoner. I Finanslov 2015 er der afsat nogle midler således, at der kan ydes tilskud til tur og returrejser for sæsonarbejdere i f.eks. fiskeindustrien og lignende.

Forslagsstiller lister en række mulige årsager til udfordringerne med at bringe ledige borgere i uddannelse eller ind på arbejdsmarkedet. Jeg er enig i, at de nævnte forhold – og sikkert mange flere – spiller ind i. Skal vi skabe en social-, uddannelses- og beskæftigelsesindsats, der bringer flere borgere i varig beskæftigelse, er det nødvendigt, at vi skaber en sammenhængende og langsigtet planlægning ud fra fælles mål på centrale velfærdsområder, der kan sikre en helhedsorienteret udvikling af samfundet.

Som nævnt fremgår det af Naalakkersuisuts koalitionsaftale 2014-2018, at regelsættet om offentlig hjælp skal reformeres. Imidlertid er det nødvendigt, at der først bliver gennemført et grundigt udredningsarbejde, der kan give os viden om gruppen af offentlig hjælp-modtagere og den kommunale sagsbehandling på området.

Revalideringsforordningen er også en mulighed til at fastholde personer i den erhvervsaktive alder med begrænsninger i erhvervsevnen på arbejdsmarkedet. Medlem af Naalakkersuisoq for Erhverv, Arbejdsmarked, Handel og Udenrigsanliggender har ultimo august rettet henvendelse til borgmestrene, hvor der opfordres til at bruge revalideringsforordningen i højere grad.

Formålet med en reform af offentlig hjælp-lovgivningen er blandt andet at fjerne samspilsproblemer, revidere kriterierne for at modtage offentlig hjælp samt se på, hvilke konsekvenser det bør have, når en borger afstår fra at anvist arbejde. Vi skal ikke yde offentlig hjælp til borgere med arbejdsevne, der afviser et passende, anvist arbejde.

Naalakkersuisut tilslutter sig opfordringen i forslaget til Inatsisartutudtalelse om en kritisk gennemgang af reglerne for tildeling af offentlig hjælp med henblik på at undersøge, om reglerne, i samspil med den førte arbejdsmarkedspolitik og den kommunale forvaltning af reglerne, tilskynder til passiv offentlig forsørgelse. Naalakkersuisut vil i forbindelse med undersøgelsen inddrage alle relevante parter, herunder kommunerne og arbejdsmarkedets parter.

Med disse bemærkninger ønsker jeg jer alle en god debat.